

Лидери Г20 на четвртом сусрету у Торонту, као ни на последња три, нису успели да договоре заједнички наступ у решавању светске економске кризе. Дефинисан као Форум за међународну економску сарадњу и координацију, ни по четврти пут није испунио очекивања сопствене јавности а још мање сиромашних и најмање развијених земаља. И овог пута показало се да због парцијалних себичних интереса нема глобалног решења за глобалну кризу. Показало се такође, посебно на овом последњем сусрету, да најмоћнији долазе на самит да би наметнули своја решења и првенствено спасавали своју економију. САД су инсистирале на подстицању потрошње, чланице ЕУ предвођене Немачком за радикалну буџетску штедњу, Кини је био основни циљ да сачува аутономност у својој монетарној политици, а лидери земаља БРИК (Бразил, Русија, Индија, Кина) нису успели чак ни да одрже предвиђени састанак.

Економску кризу, чији је појавни облик финансијски слом највећих банака на Волстриту, која је попримила глобални карактер, нису проузроковале сиромашне земље. Моћни ће, било договором било сопственим снагама, наћи решења за своје проблеме, а шта је са сиромашнима. Они су потупно маргинализовани и без својих представника. Крахом комунизма свет је глобализован тако да сиромашни још више зависе од богатих. Уместо изворног појма глобализације као императива технолошког и информатичког повезивања земаља, друштава и појединаца у глобално село равноправне сарадње, бахатошћу моћних претворио се у неоколонијални концепт свеколике владавине моћника, што је довело, системом спојених судова, до преливања кризе из САД на цео свет.

Сиромашним земљама нуди се, а само малим делом реализује, минималана помоћ за преживљавање али тако и толико да и даље остану неразвијени и зависни од развијених. Ко још мисли или улаже у њихов развој. Г8 је обећала додатних пет милијарди помоћи овим земљама а да ни претходну није реализовала. Ни до сада ниједна богата земља, са изузетком пар скандинавских, није испоштовала вишедеценијску препоруку УН да издваја из свог ДБП 0,7% за земље у развоју. Још су мање шансе да ће развијени свет у садашњој кризи бити издашнији. Њима је остављен ММФ као гарант богатим да ће сиромашни отплаћивати дугове, Светска банка да шаблонским програмима структурног прилагођавања, по правилу неуспешним, урушава ионако оронулу привреду, уз Светску трговинску организацију да учврсти начело “једнаких услова трговине за неједнаке партнере”, што их још више доводи у зависност од богатих. Преваљивањем кризе на сиромашне, што се већ осећа у пракси, неће донети добра никоме.

У решавању светске економске кризе, која је дошла као резултат неуспешног неолибералног концепта тржишне привреде и бахатог понашања финансијског сектора са својим банкарским “дериватима” алхемијског карактера, без регулаторне улоге државе, приступа се једнострано. Траже се економске мере а занемарују се социјални и политички ефекти који могу озбиљно да угрозе безбедност на глобалном плану. Уколико се убрзо не обезбеди раст запослености уз гаранцију минималног износа надница и већи издаци за социјално најугроженије, економска криза може довести до социјалних немира ширих размера и значајних политичких промена у многим, посебно сиромашним земљама. Појавиће се радикални покрети за “социјализацију” губитака а тиме и за друштвено-политичке екстреме, хаос, повећани тероризам, уз опасност експлозије “социјалне бомбе” са несагледивим последицама. Најгори сценарио би могао бити уколико “богати рањени лав” оде у крајност и покуша да силом, можда и војном, крене у заштиту и опоравак свог “оронулог царства моћи”. Економска криза из тридесетих година прошлог века, због неслоге управо најмоћнијих, практично је окончана тек Другим светским ратом. Зна се ко је изашао економски ојачан из тог рата. Историја се не понавља, али разборити извлаче поуке из ње.

Садашњи моменат глобалне економске кризе је прилика да се сагледају свеукупни међународни односи и трасирају путеви за изградњу бољег света од овог у коме живимо. Парцијално спасавање финансијских институција и мултинационалних компанија, да би се одржао неолиберални концепт, не води никуда. Док се не измени садашње стање у коме једна хиљада најбогатијих располаже богатством већим од иметка две и по милијарде сиромашних, свет ће улазити у све већу и опаснију неизвесност. Улагање у развој а не само донације филантропа за преживљавање сиромашних, је оно што њима треба.

Досадашњи резултати четири самита Г 20 не уливају наду да ће се наћи глобално решење за кризу која се најдрастичније одражава на најсиромашније и земље и сиромашне појединце у развијеним земљама. Ова групација земаља није ни репрезентативна ни легитимна. Зашто се заобилази ОУН која је у својој Повељи одредила као један од својих циљева и међународну сарадњу у решавању “међународних проблема економског карактера” чл. 1 т.3) и у целости игнорише њен орган (Економско социјални савет, глава 10 Повеље) управо успостављен у те сврхе. Зашто садашњој светској организацији не дати шансу да се чује глас целог човечанства у циљу изналагања свеобухватног решења. Није ваљда да се њој остављају само питања људских права и увођење санкција по вољи моћних. Демократија и људска права без економске подлоге су лепе речи које се не једу. Уколико их неко и прогута, несварљиве су.